

Zlatá bula sicilská 800 let (1212–2012)

Tisková zpráva.

Privilegium Fridricha II., „voleného římského císaře“ a sicilského krále, vydané v Basileji 26. září 1212 pro českého krále Přemysla Otakara I., které je známé jako „Zlatá bula sicilská“, je dnes patrně nejznámějším a v široké veřejnosti nejpopulárnějším dokumentem českých dějin. Osm století, jež v tomto roce uplynou ode dne vydání uvedeného privilegia, si zaslouží připomenout okolnosti jeho vzniku ve vztahu k vývoji českého státu a význam, který ve své době mělo.

U příležitosti 800. výročí vydání Zlaté buly sicilské zpřístupní Národní archiv v Praze zcela mimořádně široké veřejnosti originál tohoto unikátního dokumentu, a to společně s dalšími dvěma listinami Fridricha II., vydanými ve stejný den, tedy 26. září 1212 v Basileji a opatřenými rovněž zlatými pečeti. Společně s těmito listinami bude vystavena i listina, vydaná Karlem IV. dne 7. dubna 1348 v Praze zpečetěná také zlatou pečetí, v níž potvrdil a rozšířil některá ustanovení Zlaté buly sicilské.

Výstava vzácných archiválií proběhne ve dnech 27. až 30. září 2012 v Národním archivu v Praze, Archivní 4, Praha 4 – Chodovec.

Informace a souvislosti:

Možnost shlédnout jakoukoliv takto starou archiválii v originále nebývá příliš častá. Archivy jsou vedeny především snahou o jejich dlouhodobé uchování. Moderní elektronická média nabízejí nové možnosti. Několik na sebe navazujících projektů financovalo v rámci programu Evropské unie Culture digitalizaci listin, matrik, rukopisů většiny členských států a tedy i České republiky a Národního archivu. Projekt neustále pokračuje a „jubilující“ listiny si kdokoli a kdykoli prohlédne na webové adrese www.monasterium.net. Přesto však setkání s originální listinou, starou mnoho staletí, poskytuje jedinečný zážitek.

Zlatá bula sicilská je od svého vzniku součástí archivu českých králů a starého českého státu, zvaného „Archiv České koruny“, který je národní kulturní památkou České republiky, a je uložen v Národním archivu v Praze.

Přemysl (1197–1230), pro zahraničí užívající jméno Otakar, vstoupil do evropské politiky s cílem vytěžit pro sebe a svůj stát maximum z trvalého úpadku centrální panovnické moci v římsko-německé říši, který započal smrtí Jindřicha VI. Nejdříve byl spojencem krále Filipa Švábského z dynastie Štaufů proti Otovi IV. z rodu Welfů. Odměnou mu bylo to, že v září 1198 ho nechal Filip v Mohuči korunovat na krále a vydal mu (nedochované) privilegium, jehož obsah se později promítl do textu tzv. Zlaté buly sicilské. Roku 1203 Přemysl naopak podpořil krále Otu, který potvrdil jeho svobody a Přemysl jím byl znovu korunován. Tím Přemysl získal podporu papeže Inocence III. Po Otových vojenských neúspěších přešel Přemysl zpět na stranu Filipa, avšak když byl Filip roku 1208 zavražděn, znovu se přiklonil k Otovi. Tehdy papež Inocenc III. uznal Přemyslovu dědičnou královskou hodnost. V mocenských bojích se nakonec Přemysl postavil proti Otovi, na stranu mladičského Fridricha II., Štaufa (syna Jindřicha VI.), zvoleného roku 1212 římským králem. Fridrich pro něho vydal 26. září 1212 v Basileji privilegium zvané Zlatá bula sicilská – podle přivěšené

zlaté pečeti – buly – užívané Fridrichem jako sicilským králem. Listinou byla Přemyslovi potvrzena královská hodnost, s tím, že on i jeho nástupci mají držet České království dědičně. Fridrich stanovil, že římscí panovníci potvrdí království (udělí v léno) jen tomu, kdo bude v Čechách zvolen králem, a že čeští králové mají držet království ve všech jeho hranicích (tj. všechna území, jež ke království náleží či náležela) a udělovat investituru svým biskupům. Další ustanovení se pak týkala účasti českých králů na říšských sněmech a na císařské korunovační cestě do Říma.

Tak zvaná Zlatá bula sicilská symbolicky uzavírala raně středověkou etapu vývoje českého státu a právně anulovala důsledky jeho krize z konce 12. století. Český stát se za Přemysla Otakara I. změnil v obecně uznané dědičné království, v němž trůn vždy získával králův prvorozený syn. České království, součást Svaté říše římské, zaujalo klíčovou pozici ve střední Evropě a ve 13. století vstoupilo do zápasu o mocenskou převahu v tomto regionu. V průběhu uvedeného století, za přemyslovských králů, prošel český stát převratnými ekonomickými a společenskými změnami, v jejichž důsledku se stal vrcholně středověkým státem západoevropského typu.

Eva Drašarová, ředitelka Národního archivu

Kontakt:

Tel. 974 847 292

e-mail: eva.drasarova@nacr.cz